

Emú, la carn del 2000

Els primers ous d'emús nascuts al nostre país confirmen la vàlua d'aquesta au procedent de les planures d'Austràlia. De cap a peus, l'emú té diversíssimes destinacions. Les seves passes són ràpides i segures, com la rendibilitat que ofereix als criadors.

Un vent fort, net i perfumat, ja de cava del Penedès, porta els núvols al capvespre. S'enfosqueix, és l'hora en què els emús ponen ous. El mateix vent porta el tam, tam, tam, de les femelles, un so d'extraordinari ressò que recorda els timbals d'antigues pel·lícules de Tarzán. Emeten aquest so quan, a l'edat adulta, marquen el territori. Aquí estan tranquil·les, és tot el que necessiten per a una temporada de posta regular. I amb sort avui hi haurà ous. Antoni ho espera, quasi resa: "La parella cinc encara no n'ha post cap...". I respira fons.

Antoni J. Rivera (31 anys, veí de Cerdanyola del Vallès) va estudiar electromecànica i va treballar durant sis anys en diverses cadenes de muntatge. Després va estar a l'atur. Tenia suficient experiència laboral per a adonar-se que volia treballar per a ell. "Un dia vaig veure un reportatge en televisió sobre les granges d'es-truços i el tipus de vida que això implicava. Em vaig interessar i vaig recollir informació, fins que vaig descobrir els emús, que són més dòcils i necessiten una inversió inicial menor. I em vaig llançar... i aquíestic, esperant ous". Antoni viu la primera temporada de posta de les sis parelles reproductores d'emús que va dur d'Alemanya l'estiu passat. I accepta entusiasmat les noves funcions com a granger avícola, especialment el rol de comare. La desinformació que hi ha al nostre país sobre aquestes aus fa que cada dia repre-

senti per a ell, com per a altres criadors, una aventura arriscada on es juga gran part del seu esforç i de les inversions. "El món laboral està saturat. És clar que el treball de tota una vida ja no existeix, i els joves ens l'hem d'inventar. Si tens uns pocs estalvis, aquesta és una bona alternativa. Estem en una etapa de canvis i hem d'estar oberts a tot", afirma.

Per Antoni el més difícil fou trobar el terreny idoni per a la

cria d'aquest llegendari animal procedent de les planures d'Austràlia, un lloc tranquil, poc transitat i de fàcil accés. Així que es va ampliar un mapa i amb un compàs va traçar una circumferència de radi proporcional a 50 km i al centre de Cerdanyola. Va començar una llarga exploració, gràcies a la qual va conèixer la gent més diversa dintre el seu cercle virtual. I fou a Gelida on va trobar

el seu futur lloc de treball. D'aquesta manera, dues hectàrees de la masia Can Mata han canviat en tan sols set mesos el centenari vestit de ratlles de vinyes per les fines file-res de malla cicló, allà on conviuen les parelles reproductores d'emús. I ja s'ha convertit en una de les 40 granges d'aquesta au corredora que hi ha a Catalunya. Tan sols hi ha una vintena més a la resta de l'estat espanyol. I encara que no s'ha sentit parlar molt al nostre país, la cria d'emú avança ràpidament com una alternativa real a la ramaderia tradicional i als milers d'hectàrees sense rendiment que hi tenim. Cultius de maduixes al Maresme, o d'oliveres a Extremadura han desaparegut a favor del coll allargat de l'e-

mú, en un moment que la Unió Europea redueix les ajudes al camp, les granges de porcí estan en crisi i les d'estruços lluiten per trobar un lloc en el mercat, que llevi definitivament el rètol d'au exòtica.

Els criadors d'emús estan convençuts que aquesta au corredora (semblant a l'estruç, encara que una mica més petita) representa el futur de l'avicultura. Una inversió inicial moderada, poc d'espai, atencions mínimes, comportament dòcil, monogàmia en captiveri, fàcil adaptació al fred i a la calor, i una manutenció d'un cost de 8.000 pessetes anuals per animal, són els arguments que recolzen aquesta opinió. I per si això no fóra prou, les granges d'emús no fan ni soroll ni olors, i els gasos produïts pels excrements contaminen molt poc. Però, sens dubte, el principal al·licient d'aquestes noves explotacions és l'aprofitament quasi total de l'emú i l'obtenció de productes derivats d'una gran qualitat.

En efecte, l'emú proporciona a la gastronomia una carn roja molt tendra, baixa en calories, amb un 97% lliure de greix, més rica en

proteïnes, ferro i vitamina C que la de la vaca i més baixa en colesterol que la de pollastre. Els criadors asseguren que es tracta de "la carn del 2000".

Cada animal pot produir 5 o 6 litres d'un oli amb gran poder de penetració. La cosmètica l'empra per a hidratar, suavitzar i regenerar la pell en cremes, xampús i perfums.

Té, a més, propietats anti-inflamatòries i anti-microbianes. Alguns jugadors de l'NBA l'empen per a entrar en calor abans dels partits, malgrat que encara estan investigant-se les aplicacions terapèutiques.

La pell d'emú és suau, flexible, transpirable i molt duradora. S'empra en el disseny de bosses,

Els criadors d'emús estan convençuts que aquesta és "la carn del 2000". És més rica en proteïnes, ferro i vitamina C que la de vaca i té menys colesterol que la del pollastre.

Emú, una història d'amor i odi

El *Dromiceius novaehollandiae*, emú, és originari de les zones més occidentals d'Austràlia i pertany a la subespècie dels ratites. Aquest nom (del llatí *ratitae*) sorgeix per la forma del seu estèrnium, ovalat i pla, sense barca; cosa que provoca que aquesta part del cos sigui especialment forta i que es convertisca en un bon punt de subjecció en possibles transports.

S'han trobat siluetes d'emús dibuixades en coves d'Austràlia i se sap que eren els ocells tòtem d'algunes tribus, eix d'antigues cerimònies sagrades. Pels indígenes australians, sens dubte, representava una font d'aliments important, i ja apreciaven el seu oli per les propietats que tenia per guarir dolors musculars. En èpoques més recents, tanmateix, hi va haver un rebuig total de l'emú per les destrosses que provocaven aquests animals en cultius i pastures dedicades a ovelles. El 1932 la Royal Australian Artillery declarava "la gran guerra de l'emú", que finalitzaria amb la construcció d'una tanca de 800 km, vigilada permanentment, per evitar que els emús es desplaçaren cap al sud-oest. El govern va arribar a compensar amb diners cada cap d'emú. Molts crangers els enverinaven, dis-

paraven contra ells, i també arribaven a destruir els ous.

Amb el pas dels anys, va recuperar el seu antic valor i la primera granja d'emús del món sorgia a Austràlia, el 1970, per iniciativa de dues famílies suïsses. El 1976, sota l'empar del govern de la Commonwealth es creava a Wiluna (Austràlia Occidental) una granja d'emús gestionada per les comunitats aborígens del lloc. El 1985 ja comercialitzaven l'oli i el 1987 es van vendre les primeres cries per a crear noves granges. Per al 1994 havien processat 6.500 emús, la majoria servits com a carn en restaurants de luxe a Austràlia, França i EUA.

El 1989 es fundava als EUA l'*American Emu Association* (AEA) amb 50 membres, per fomentar i promoure la investigació, producció, màrqueting, venda i ús comercial de l'emú i productes derivats. En l'actualitat compta amb vora 7.000 associats i tan sols a l'estat de Texas hi ha 6.000 granges. La seua web en Internet diu explícitament: "La demanda de la seva carn, oli, cuir, plomes i altres productes augmenta constantment. Aquesta combinació fa de l'emú la millor inversió en ramat dels noranta i del futur". **J. P.**

JORDI PLAY

L'emú, que ja és present a 40 granges de Catalunya, té múltiples aplicacions. Cremes, guants de golf, embotits... tot s'aprofita en una au que garanteix un 30% de plusvàlua anual.

botes i accepta qualsevol tiny. És ideal per a certs accessoris com, per posar un exemple, guants de golf que necessiten molta adaptabilitat i tacte. D'altra banda, el cuir de les potes, per la seva textura de rèptil, pot substituir la d'altres espècies en perill d'extinció.

Les plomes serveixen per a absorbir la pols en aparells d'alta tecnologia i precisió. S'empren, per exemple, en túnels de pintat d'automòbils per a evitar les partícules de pols. Ous, ungles, bec i pestanyes tenen la seva utilitat en joieria, artesanía, bijuteria i com a article de decoració.

Davant aquestes expectatives, Antoni ha condicionat el terreny per a crear una granja competitiva i amb una previsió matemàtica de futures remodelacions. Ell mateix ha construït menjadores, hivernacles, instal·lacions elèctriques, tanques,... i així ha abaratit costos a nivells insospitats. L'amortització del seu treball es troba en tres possibles opcions, a llarg termini o a mitjà "segons les presses a tenir ingressos"; la venda de cries a altres explotadors que s'inicien; l'engreixament per a sacrificar

animals als 16 mesos, treient la carn i el gran assortiment de productes derivats; i finalment, formar parelles reproductores dedicades a la posta d'ous.

Un estudi realitzat per *The Emu Development Company (Cyprus) Ltd* considera que és una "inversió excepcional" la cria de l'emú i garanteix unes plusvàlues del 30% anual. Un altre estudi, el de l'Associació Catalana de Criadors d'Emú, xifra uns guanys anuals de dos milions i mig de pessetes, en condicions normals, una vegada s'han cobert les necessitats del mercat.

En altres dimensions econòmiques es mou Emugrup, una immensa granja a Albacete -600 cries nascudes aquesta temporada- i un centre d'investigació i selecció genètica a Tordera, demostren la confiança que aquest grup empresarial té en la cria de l'emú. A més, Emugrup té previst incorporar en el mercat una nova línia de cremes solars basades en l'oli d'aquesta au, així com embotits i pell. Joaquim Duran, responsable del departament de producció, considera que "l'objectiu no és suplantar cap altra carn. Tan sols volem crear un lloc en el mercat per a un tipus més de carn, la de les aus corredores en general".

Als EUA el nombre de granges d'emús ha crescut espectacularment durant els últims quatre anys. A l'estat espanyol, Absalon Pinilla ha sigut un dels pioners d'aquesta

mena d'avicultura i des de Canet de Mar ha provist d'aus i infraestructura vora 30 nous productors, a més de participar en nombroses conferències per tot l'estat espanyol. Dintre de l'hivernacle, on creixen una vintena de cries, Pinilla les mira: "L'emú és fort. Són com fòssils vius. Jo crec en les seves possibilitats i tinc fe en el mercat". Mira les potes d'una cria de dos dies i torna a col·locar el mirall que dobla momentàniament la quantitat de pollastres. El futur per a Pinilla consisteix en una encertada planificació. De primer, augmentar la quantitat de productors per a crear mercat i preus competitius. En una segona fase, "fer una encertada operació de màrqueting amb l'ajut dels nombrosos sectors que s'hi veuran afectats".

Amb la finalitat d'informar i promocionar la carn d'emú a Catalunya es va crear, el 1997, l'Associació Catalana de Criadors d'Emú. Actualment, té una vintena d'afiliats que pretenen compartir experiències i unificar esforços perquè la cria de l'emú, au nacional a Austràlia, sigui rendible. El president, Jaume Llorenç, és un agricultor del Maresme que va decidir dedicar una petita part de terreny a l'emú, sense córrer grans riscos, però convençut que els cultius tradicionals ja no són tan rendibles com abans: "La gent creu que l'estructura i l'emú són iguals, i no ho són. En aquest sentit, hem de reivindicar una normativa pròpia per a l'emú que s'adapti a les característiques i necessitats del mercat. Arribar a aquestes xifres requereix temps i per això és una inversió a llarg termini". Per la seva banda, l'Associació en Benefici de la Cria i Desenvolupament de l'Emú (d'àmbit nacional) xifra en 4.000 les granges necessàries per a cobrir les necessitats del mercat. Grans i petits criadors tenen clar que les seves iniciatives només prosperaran si es compleix la llei de l'oferta i la demanda. Per a això s'haurà d'assegurar una producció i que el preu de sortida al mercat sigui prou competitiu.

Mentrestant, continuarà la lluita de molts agricultors per sobreviure dignament de la manera que ho

JORDI PLAY

JORDI PIAY

Ous verds al capvespre

Els ous d'emú són d'un atractiu color verd maragda amb una textura lleugera. Els criadors són conscients que la seva atenció té un paper principal per a les granges i la futura comercialització de les cries. Per aquest motiu tracten els ous amb una cura especial: els oloren, els besen i, fins i tot, els xiulen amb la finalitat d'estimular els futurs pollets.

L'activitat sexual i la posta d'ous comença quan els dies s'escurcen, és a dir, de setembre fins al mes d'abril. Aquest és un fenomen inusual en les aus, ja que la majoria crien en les èpoques oposades. El 60% de les femelles comença a pondre ous a partir del segon hivern, i té una mitjana de 30 cries per temporada, encara que en la primera la xifra es pot reduir a la meitat. Una posta regular es realitzarà puntualment cada tres dies i sempre amb l'última esclatxa de llum solar. Les femelles esperen sempre aqueix primer punt d'obscuritat per a pondre i no ofereixen resistència quan el criador li "furta" els ous que acaba de pondre (a diferència de l'estruç, que és molt més agressiu). En estat salvatge, el mascle és l'encarregat d'incubar els ous, valorats com a complement decoratiu i de més de 600 gr. L'emú mascle és capaç de no menjar, ni beure, ni defecar, ni deixar el niu durant 52 dies del període d'incubació. Per la seva banda, la fem-

lla pot perdre fins a 30 kg en una sola temporada de posta.

Abans de col·locar l'ou en la incubadora es pesa i se li marca un eix sobre el que farà una volta cada dia per a evitar que l'embrió i la membrana de la closca s'unesquen, i es permet un correcte reg sanguini i una apropiada absorció de nutrients. Cada dos dies s'haurà d'efectuar un control de pèrdua de pes que servirà per a ajustar els valors de temperatura i humitat. En arribar al dia 48 d'incubació és convenient fer un petit forat perquè el pollet no se sufoque abans de fer el descomunal esforç que el permetrà sortir de la closca. Tanmateix, l'ajut ha de ser mínim: com més interferència es faça, el pollet serà més dèbil i més ajut necessitarà en tot el procés. Cal tenir en compte que, al contrari que moltes aus, els emús en llibertat no ajuden els pollets a sortir, malgrat que l'ou, abans de trencar-se, resisteix una força equivalent a 55 kg de pes.

Una vegada ha nascut, s'aplica iode a les ferides i, si és necessari, s'ajunten les llargues potes de la cria amb un esparadrap per a evitar desviacions no desitjades. Si és el primer de la temporada haurà d'aprendre a menjar i a beure per a, més tard, ser el mestre. De moment, un mirall serà de gran ajut per a combatre la solitud. **J. P.**

han fet les seves famílies durant anys. També hi haurà gent, tal vegada més jove, que buscarà alternatives a aqueixa vida agitada i una mica grisa de la ciutat. Tanmateix, és clar que han d'aparèixer noves alternatives de vida i han de sorgir nous recursos. La cria de l'emú no és més que un trasllat de lloc i de temps d'un *modus vivendi* llegendari en un continent llunyà, i que respon a aqueixa necessitat actual d'alternatives. No

obstant això, encara resta per veure si l'emú té acceptació en la nostra cultura.

L'origen d'aquesta au sense ales, que pot córrer fins a 60 km per hora, es remunta a uns 80 milions d'anys. La mitologia dels aborígens australians conta que en el cel tan sols hi havia lluna i estrelles, mentre que a la Terra regnava l'obscuritat. L'emú i la grua van discutir sobre la futura importància de les seves cries en el món,

i la grua es va disgustar tant que va agafar del niu de l'emú un ou, el va llançar a l'aire i la closca es va trencar. Aleshores el rovell va quedar flotant en el cel i emanava una gran resplandor... i així va aparèixer el sol.

El mateix ou que Antoni espera que apareixerà avui, ja de nit, davall d'un emú, com per art de màgia. D'això depèn el seu futur.

Jordi Play